

Н.О. Гребенюк,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Процеси економічного зростання визначаються розмірами інвестицій. В Україні існує ряд перешкод на шляху їх здійснення, зокрема: відсутність сприятливого клімату, недостатньо привабливі проекти та брак коштів. Особливу роль в активізації інвестиційної діяльності мають відіграти банки за рахунок розширення обсягів інвестиційного кредитування.

Експерти оцінюють загальну потребу в інвестиціях в економіку України на рівні 40 млрд. дол. щорічно (фактично обсяги склали 35 млрд. дол.). Спостерігається позитивна тенденція збільшення вкладень у основний капітал, але негативним є зменшення інвестицій у НМА, які є інноваціями. Позитивним є зростання інвестицій у промисловість, де зосереджені можливості покращення конкурентоспроможності України (з 44,80 млрд. грн. у 2006 р. до 30,67 млрд. грн. у I півріччі 2008). Вивчення джерел фінансування показує, що підприємства фінансують розвиток за рахунок власних коштів, а кредити банків лише на 14 % задовольняють потребу у фінансуванні.

Банківський сектор демонструє більші зрушення: кредити, надані за I півріччя 2008 р., перевищили показники 2007 р., вони збільшилися на 21,37 % (на 91 224 млн. грн. за півріччя). Але приріст кредитів в економіку зменшується, це зумовлено тенденціями світових ринків, зменшенням вільної ліквідності банків, посиленням вимог банків до клієнтів.

Найбільше з початку року зросли довгострокові кредити, надані в інвестиційну діяльність на 23,04 % (на 20 751 млн. грн.). Але чи є всі вони інвестиційними кредитами? Відповідь у їх структурі (табл. 1).

Таблиця 1

Кредити в інвестиційну діяльність *, млн. грн.

Показник	Рік					
	2006		2007		I півріччя 2008	
	В економіку	Суб'єктам господарювання	В економіку	Суб'єктам господарювання	В економіку	Суб'єктам господарювання
Всього	49 975	24 146	94 690	45 734	116 485	56 847
Фінансовий лізинг	247	246	435	427	467	459
Іпотечні кредити	27 012	6 922	51 888	11 425	64 246	13 054
Інші інвестиційні кредити	22 715	16 981	42 368	33 881	51 772	43 334

* www.bank.gov.ua.

Специфічна роль інвестиційного кредитування – це стимулювання розвитку виробництва та підвищення рентабельності на всіх стадіях відтворювального процесу. Тобто лише фінансовий лізинг та інші кредити суб'єктам господарювання відповідають сутності об'єкта дослідження тез, а вони на 01.07.2008 склали 8,45 % від обсягу всіх кредитів в економіку.

Отже, основні проблеми збільшення інвестиційних кредитів такі:

1. Брак пасивів відповідної строковості, які можливо наростити шляхом:
 - а) рефінансування активів на міжнародних ринках капіталів. Це доступно не всім банкам, крім того, веде до збільшення зовнішнього боргу України;
 - б) зростання капіталів за рахунок іноземних інвестицій. Як наслідок, українська банківська система втрачає самостійність, погіршується чиста міжнародна інвестиційна позиція України.
2. Нарощення довгострокових залучених коштів через підвищення рівня довіри до банків. Для цього слід знижувати ризики, що передбачає:
 - а) побудову системи управління інвестиційною діяльністю банків;
 - б) підвищення якісних вимог до забезпечення інвестиційних кредитів;
 - в) ретельне вивчення ризиків, тобто оцінки кредитоспроможності позичальника з обліком перспективних потоків, а проект з урахуванням різних графіків платежів в умовах зміни часової вартості капіталу. Тоді у банків з'являється нова нетрадиційна *експертна* функція, *контрольна* функція набуває нових рис, а особливої значущості набуває принцип *персоніфікації*. Це ускладнить оцінку, результати будуть суб'єктивними, але знизить вірогідність кредитування проекту, що не окупиться.
3. Необхідно збільшити прибутковість на одиницю довгострокових вкладень за рахунок застосування наукових підходів у ціноутворенні. Тоді банки збільшать кредити, які приведуть до зростання виробництва, а також зростання оборотів на рахунках і до додаткових процентів та комісій банків.

Основні заходи органів державного регулювання слід спрямувати на стабілізацію економіки, створення довгострокового привабливого інвестиційного клімату, підвищення якості інвестиційного кредитування.

Гребенюк, Н.О. Розвиток інвестиційного кредитування в Україні [Текст] / Н.О. Гребенюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – Т. 1. – С. 62-64.